

**Pokročilé programování
v jazyce C pro chemiky
(C3220)**

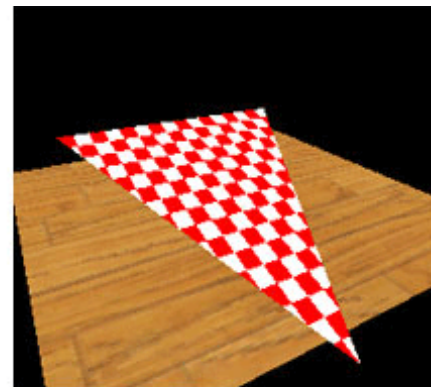
3D grafika v knihovně Qt

Rozhraní pro 3D grafiku

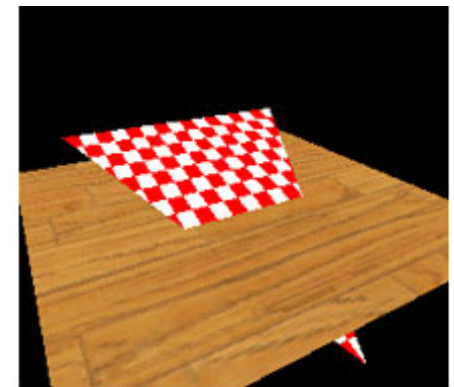
- Běžné grafické knihovny zpravidla podporují pouze 2D grafický výstup
- Pro 3D grafický výstup jsou využívány specializované knihovny OpenGL a DirectX, které obsahují funkce pro kreslení 3D grafických objektů
- Funkce těchto knihoven jsou schopny přímo komunikovat s příslušným hardwarem (grafickou kartou) a využít tak hardwarové 3D akcelerace
- **OpenGL** rozhraní je otevřený standard široce dostupný pro různé operační systémy a různé hardwarové platformy, je využíváno především pro profesionální 3D modelování
- **DirectX** rozhraní bylo vytvořeno firmou Microsoft a je dostupné pouze pro MS Windows, využívá se především pro počítačové hry
- **Vulkan** – nízkoúrovňové rozhraní, nevhodné pro běžnou práci
- V oblasti profesionální grafiky (včetně molekulového modelování) se používá hlavně rozhraní OpenGL
- Úvod do OpenGL: <https://www.glprogramming.com/red/>

Renderování ve 3D grafice

- Při vykreslování objektů (čar, geometrických tvarů) v 2D grafice se spočítá hodnota souřadnice x a y každého vykreslovaného pixelu a určí se jeho barva; hodnota barvy se zapíše do grafické paměti – tato paměť se nazývá **color buffer**
- V 3D grafice je potřeba navíc ukládat hodnotu souřadnice z , k tomu slouží **depth buffer** (též Z-buffer)
- Ve funkcích pro vykreslování grafických objektů je třeba v 3D grafických knihovnách specifikovat nejen souřadnice x a y , ale také souřadnici z (tj. souřadnice ve směru předo-zadním)
- Když je příslušný grafický objekt renderován, je spočítána **barva** a hodnota x , y a z každého pixelu
- Než dojde k zápisu hodnoty pixelu do color bufferu a depth bufferu, porovná se jeho souřadnice z s hodnotou v depth bufferu; pixel se do bufferů zapíše pouze tehdy, pokud se nachází více vpředu než je hodnota v depth bufferu; tím je zajištěno, že pixely nacházející se více vzadu nebudou přepisovat pixely nacházející se vpředu

Z-sort

Z-buffer method

Použití OpenGL ve knihovně Qt

- Chceme-li vykreslovat obsah widgetu pomocí OpenGL, musíme widget odvodit ze třídy `QOpenGLWidget` (ta je odvozena z `QWidget`)
- Do souboru musíme vložit příslušný hlavičkový soubor `#include <QOpenGLWidget>`
- Ve starých verzích Qt existovala podobná třída `QGLWidget`, která má různá omezení a od verze Qt6 už vůbec není k dispozici. V novém kódu tedy `QGLWidget` **nepoužíváme!**
- Ke zpřístupnění funkcí OpenGL využijeme vícenásobnou dědičnost. Widget odvodíme i ze třídy `QOpenGLFunctions` (můžeme použít režim **protected**, čímž funkce OpenGL skryjeme před uživateli widgetu).

```
#include <QOpenGLFunctions>
#include <QOpenGLWidget>

class GraphicWidget : public QOpenGLWidget, protected QOpenGLFunctions
{
    Q_OBJECT
public:
    virtual void initializeGL();
    // Zde budou deklarace a definice dalších členů třídy
};
```

Inicializace OpenGL v Qt

- V konstruktoru widgetu neprovádíme žádná volání OpenGL funkcí
- Máme-li speciální požadavky na nastavení bufferů (např. barevnou hloubku či typ depth bufferu), použijeme v konstruktoru `setFormat()`
- Pro inicializaci knihovny OpenGL musíme ve widgetu překrýt virtuální metodu `initializeGL()`, na jejímž začátku zavoláme `initializeOpenGLFunctions()`
- Dále můžeme v `initializeGL()` provádět libovolná jednorázová nastavení OpenGL (zapínání volitelných funkcí, nastavení barvy pozadí, světel, materiálů, textur, atd.)

```
void GraphicWidget::initializeGL()
{
    // Nacteme knihovnu OpenGL a zprístupnime gl*() funkce
    initializeOpenGLFunctions();

    // Dale muze nasledovat jakakoli pocatecni priprava OpenGL sceny
}
```

Nastavení OpenGL

- Všechna počáteční nastavení OpenGL umístíme do `initializeGL()`
- Pro korektní renderování 3D objektů musí být zapnuto používání depth bufferu (standardně je jeho používání vypnuto)
- K zapnutí a vypnutí různých nastavení v OpenGL používáme funkce `glEnable()` a `glDisable()`, kterým předáme příslušný parametr
- Používání depth bufferu zapneme pomocí `glEnable(GL_DEPTH_TEST)`
- Barvu pozadí, používanou k mazání bufferů před každým kreslením, nastavíme funkcí `glClearColor()`

```
void GraphicWidget::initializeGL()
{
    initializeOpenGLFunctions();

    glEnable(GL_DEPTH_TEST); // Zapneme používání depth bufferu
    // Specifikujeme barvu pro vyplnění color bufferu;
    // specifikují se hodnoty R, G, B, A v rozsahu 0.0 až 1.0
    glClearColor(0.0, 0.0, 0.0, 1.0);
}
```

Metoda `paintGL()`

- U widgetů odvozených z `QOpenGLWidget` vykreslujeme 3D objekty v metodě `paintGL()`, která virtuálně překrývá příslušnou metodu z `QOpenGLWidget`
- Metodu `paintEvent()` v tomto případě nepoužíváme

```
#include <QOpenGLFunctions>
#include <QOpenGLWidget>

class GraphicWidget : public QOpenGLWidget, protected QOpenGLFunctions
{
    Q_OBJECT
public:
    virtual void initializeGL();
    virtual void paintGL();
};
```

```
void GraphicWidget::paintGL()
{
    // Zde budou prikazy pro vykreslovani pomoci OpenGL
}
```

Základy OpenGL

- Knihovna OpenGL používá asi 250 různých funkcí, které slouží k nastavení vlastností renderování a k vykreslování objektů
- Všechny základní funkce OpenGL začínají písmeny **gl**, za nimiž následuje název funkce; názvy maker začínají **GL_**
- Většina funkcí existuje v několika verzích, aby bylo možné používat typy **double**, **float**, **int** podle potřeby (knihovna nevyužívá přetížení funkcí, protože její návrh je v jazyce C, nikoliv C++)
- Tyto funkce jsou odlišeny posledním písmenem v názvu funkce (**d** pro **double**, **f** pro **float**, **i** pro **int** a **s** pro **short int**)
- Pro kreslení obdélníku jsou např. v OpenGL dostupné následující funkce (namísto standardních názvů typů používá knihovna OpenGL vlastní označení, tj. GLdouble, GLfloat, GLint atd.):

```
void glRectd(GLdouble x1, GLdouble y1, GLdouble x2, GLdouble y2);
```

```
void glRectf(GLfloat x1, GLfloat y1, GLfloat x2, GLfloat y2);
```

```
void glRecti(GLint x1, GLint y1, GLint x2, GLint y2);
```

```
void glRects(GLshort x1, GLshort y1, GLshort x2, GLshort y2);
```


Příprava OpenGL scény

- Než začneme v metodě `paintGL()` kreslit, je třeba vymazat případný obsah, který zbyl v bufferech po předchozím kreslení
- Knihovna Qt často buffery maže sama, ale je vhodné na to nespoléhat
- K mazání obsahu bufferů slouží funkce `glClear()`, jejíž parametr specifikuje, které buffery se mají vymazat; pro vyplnění color-bufferu použije tato funkce barvu, kterou jsme dříve specifikovali funkcí `glClearColor()`

```
void GraphicWidget::paintGL()
{
    // Napřed smazeme color i depth buffer
    glClear(GL_COLOR_BUFFER_BIT | GL_DEPTH_BUFFER_BIT);

    // Tady budou další příkazy provádějící jakékoli kreslení
}
```

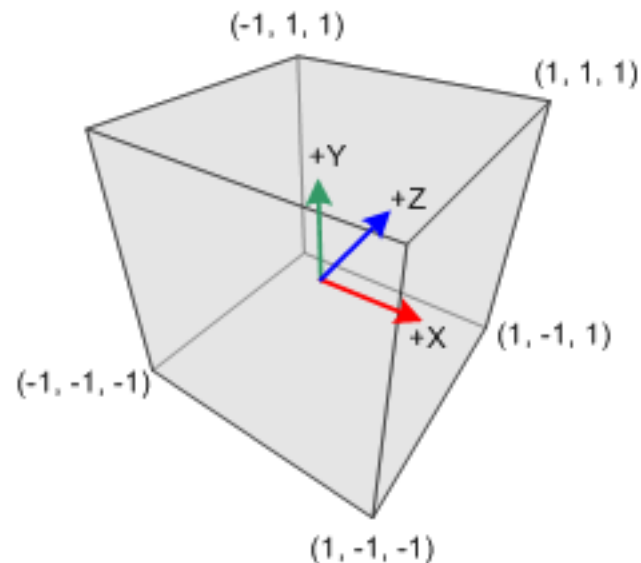
Transformační matice v OpenGL

- V OpenGL můžeme nastavit transformace vykreslovaných objektů (rotace, posunutí, zvětšení/zmenšení)
- Transformace se provádí pomocí transformační matice, se kterou zpravidla manipulujeme pomocí příslušných funkcí
- V OpenGL existují dvě matice: matice *projection* slouží pro nastavení pozice pozorovatele; matice *modelview* nastavuje transformace vykreslovaných objektů
- Funkce `glMatrixMode()` slouží pro výběr matice, se kterou budeme následně pracovat
- Funkce `glLoadIdentity()` nastaví do aktuální matice hodnoty jednotkové matice (tj. žádná transformace)
- Pro příslušné transformace se používají funkce `glTranslate()`, `glRotate()`, `glScale()` (existují ve verzích s příponou `f` nebo `d`)

```
glMatrixMode(GL_MODELVIEW);
glLoadIdentity();
// Rotace o uhel 60 stupnu kolem vektoru (0.0, 1.0, 0.0), tj. osy y
glRotatef(60, 0.0, 1.0, 0.0);
// Rotace o uhel 20 stupnu kolem vektoru (1.0, 0.0, 0.0), tj. osy x
glRotatef(20, 1.0, 0.0, 0.0);
// Zde se budou renderovat objekty, transformace se aplikuji
// v obracnem poradi, tj. nejdrive rotace kolem osy x pak y
```

Souřadnicový systém v OpenGL

- Souřadnice v OpenGL neodpovídají pozicím pixelů (jak tomu zpravidla bývá při 2D renderování)
- Souřadnice v OpenGL se zpravidla specifikují jako neceločíselné hodnoty, jejich výchozí nastavení je v rozsahu -1.0 až 1.0, pozice 0.0, 0.0, 0.0 odpovídá středu okna (a středu scény ve směru osy z)
- Výchozí nastavení souřadnic v OpenGL je následující:
 - x**: -1.0 (levý okraj okna), 0.0 (střed), 1.0 (pravý okraj okna)
 - y**: 1.0 (horní okraj okna), 0.0 (střed), -1.0 (spodní okraj okna)
 - z**: 1.0 (zadní stěna), 0.0 (střed), -1.0 (přední stěna)
- Pomocí funkcí OpenGL lze nastavit jiný rozsah souřadnic

Kreslení v OpenGL

- Kreslení v OpenGL spočívá ve vykreslování čar, trojúhelníků, čtyřúhelníků a polygonů, všechny 3D objekty musí být poskládány z těchto útvarů
- Tyto útvary vykreslujeme tak, že nejdříve zavoláme funkci `glBegin()` do které předáme argument specifikující typ vykreslovaných objektů (čáry, trojúhelníky, čtyřúhelníky, polygony)
- Souřadnice vrcholů těchto útvarů specifikujeme funkcí `glVertex()`
- Nakonec voláme `glEnd()`
- Funkce `glVertex()` existuje v několika verzích `glVertexNx()`, kde N specifikuje počet předávaných souřadnic (2, 3, 4) a x specifikuje typ předávaných proměnných (i, s, f, d, vysvětlení viz dříve)


```
// Kreslime dve cary
glBegin(GL_LINES);
    // Prvni cara zacina v bode (-0.5, 0.5, 0.0)
    glVertex3f(-0.5, 0.5, 0.0);
    // a konci v bode glVertex3f(0.5, -0.5, 0.0)
    glVertex3f(0.5, -0.5, 0.0);
    // Druha cara zacina v bode (0.5, 0.5, 0.0)
    glVertex3f(0.5, 0.5, 0.0);
    // a konci v bode (-0.5, -0.5, 0.0)
    glVertex3f(-0.5, -0.5, 0.0);
glEnd();
```

Kreslení v OpenGL

- Mezi voláním `glBegin()` a `glEnd()` se může nacházet libovolný počet volání `glVertex()` - tyto vrcholy jsou pak postupně zpracovávány a jsou vykreslovány příslušné objekty
- Funkce `glBegin()` přijímá následující hodnoty:

GL_LINES - kreslení jednotlivých čar, které na sebe nenavazují; vždy se dva za sebou jdoucí vrcholy interpretují jako počáteční a koncový bod čáry

GL_LINE_STRIP - kreslí čáry které jsou vzájemně propojené

GL_LINE_LOOP - podobně jako předchozí ale první a poslední vrchol jsou propojeny čarou

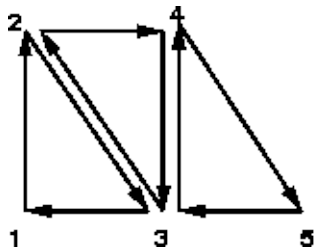
GL_TRIANGLES - kreslí trojúhelníkové plochy, tři vrcholy jdoucí za sebou jsou vždy interpretovány jako souřadnice jednoho trojúhelníku

GL_TRIANGLE_STRIP a **GL_TRIANGLE_FAN** - kreslí na sebe navazující trojúhelníky

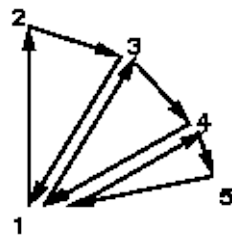
GL_QUADS a **GL_QUAD_STRIP** - kreslení obdélníků

GL_POLYGON - kreslení konvexních polygonů

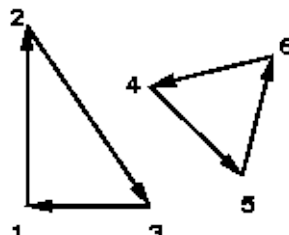
GL_POINTS - nakreslí bod v pozici každého vrcholu

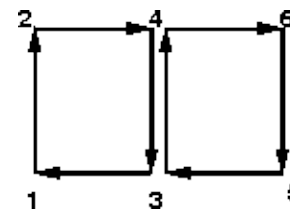
Triangle strip

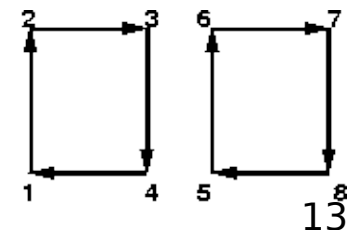
Triangle fan

Independent triangles

Quad strip

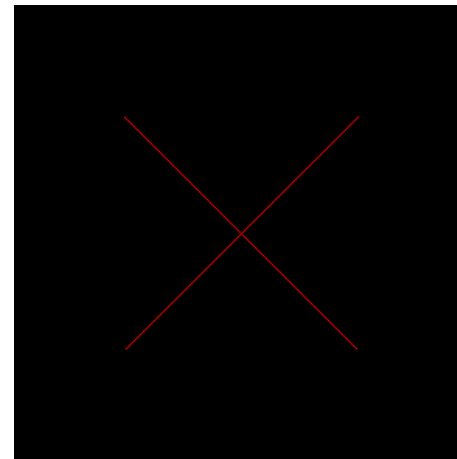

Independent quads

Nastavení barvy v OpenGL

- Barvu vykreslovaných objektů specifikujeme voláním funkce `glColor()`
- Specifikují se jednotlivé složky barvy: **R** (*red*), **G** (*green*), **B** (*blue*) a případně průhlednost **A** (alfa kanál; 0 = průhledné, 1 = neprůhledné)
- Funkce `glColor()` existuje v několika verzích `glColorNx()`, kde *N* specifikuje počet předávaných hodnot barev (3, 4) a *x* specifikuje typ předávaných proměnných (i, s, f, d a další, vysvětlení viz. dříve)
- Funkci můžeme zavolat před začátkem kreslení (tj. před zavoláním `glBegin()`) ale také kdykoliv mezi voláními `glBegin()` a `glEnd()` - hodnota barvy se vždy uplatní od okamžiku volání `glColor()`

```
// Nastavíme barvu na červenou
glColor3f(1.0, 0.0, 0.0);
// Kreslíme dvě čary
glBegin(GL_LINES);
glVertex3f(-0.5, 0.5, 0.0);
glVertex3f(0.5, -0.5, 0.0);
glVertex3f(0.5, 0.5, 0.0);
glVertex3f(-0.5, -0.5, 0.0);
glEnd();
```

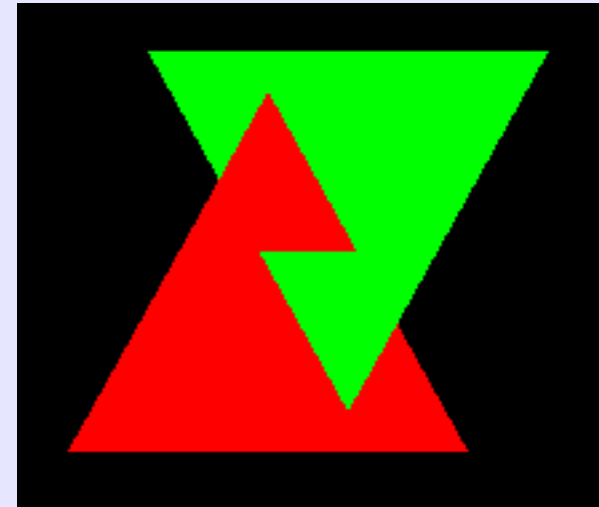

Renderování v OpenGL - příklad 1

```
// Ukazka kresleni dvou protinajicich se trojuhelniku
void GraphicWidget::paintGL()
{
    glClear(GL_COLOR_BUFFER_BIT | GL_DEPTH_BUFFER_BIT);

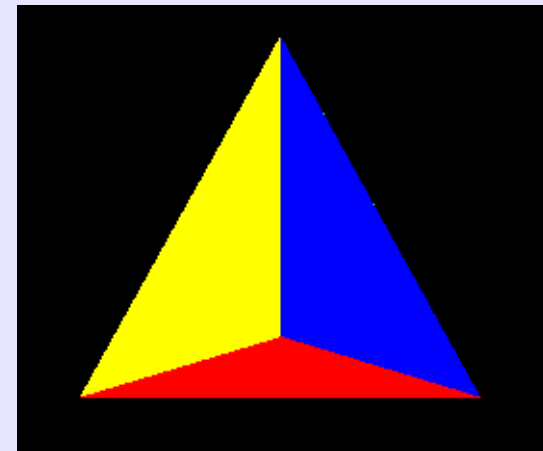
    glMatrixMode(GL_MODELVIEW);
    glLoadIdentity();

    // Nakresli se dva trujuhelniky vzajemne posunute a protnute skrz
    glBegin(GL_TRIANGLES);
        // Prvni trojuhelnik bude cerveny
        glColor3f(1.0, 0.0, 0.0);
        glVertex3f(-0.6, -0.5, 0.5);
        glVertex3f(0.4, -0.5, 0.5);
        glVertex3f(-0.1, 0.4, -0.5);
        // Druhy trojuhelnik bude zeleny
        glColor3f(0.0, 1.0, 0.0);
        glVertex3f(-0.4, 0.5, 0.5);
        glVertex3f(0.6, 0.5, 0.5);
        glVertex3f(0.1, -0.4, -0.5);
    glEnd();
}
```


Renderování v OpenGL - příklad 2

```
// Ukazka kresleni pravidelneho ctyrstenu
void GraphicWidget::paintGL()
{
    // Zde bude podobna priprava sceny jako v predchozim prikkladu
    // Objekty budou pootocene o 10 stupnu kolem osy x
    glRotatef(10.0, 1.0, 0.0, 0.0);
    // Objekty budou pootocene o 60 stupnu kolem osy y
    glRotatef(60.0, 0.0, 1.0, 0.0);
    glBegin(GL_TRIANGLES); // Kreslime ctyrsten
        glColor3f(1.0, 0.0, 0.0); // Jedna stena bude cervena
        glVertex3f(0.0, -0.4, 0.8);
        glVertex3f(0.7, -0.4, -0.4);
        glVertex3f(-0.7, -0.4, -0.4);
        glColor3f(0.0, 1.0, 0.0); // Druha stena bude zelena
        glVertex3f(0.0, -0.4, 0.8);
        glVertex3f(-0.7, -0.4, -0.4);
        glVertex3f(0.0, 0.8, 0.0);
        glColor3f(0.0, 0.0, 1.0); // Treti stena bude modra
        glVertex3f(0.0, -0.4, 0.8);
        glVertex3f(0.0, 0.8, 0.0);
        glVertex3f(0.7, -0.4, -0.4);
        glColor3f(1.0, 1.0, 0.0); // Ctvrta stena
        glVertex3f(0.7, -0.4, -0.4); // bude zluta
        glVertex3f(0.0, 0.8, 0.0);
        glVertex3f(-0.7, -0.4, -0.4);
    glEnd();
}
```


Interaktivní manipulace pomocí myši v Qt

- Programy pro vizualizaci 3D objektů často poskytují možnost otáčet s objektem pomocí myši
- Pro zpracování pohybu myši slouží v knihovně Qt funkce `mouseMoveEvent()` která je zavolána pokud změníme polohu myši a zároveň je stisknuto tlačítko myši
- Na pohyb myši zpravila program reaguje tak, že nastaví hodnoty pro geometrickou transformaci objektů a poté okno překreslí
- Pro překreslení okna používajícího OpenGL grafiku voláme metodu `update()`, stejně jako u běžných widgetů

Manipulace pomocí myši - příklad - část 1

```
class GraphicWidget : public QOpenGLWidget, protected QOpenGLFunctions
{
    Q_OBJECT
protected:
    virtual void initializeGL();
    virtual void paintGL();
    // Metoda pro zpracovani stisknuti tlacitka mysi
    virtual void mousePressEvent(QMouseEvent *event);
    // Metoda pro zpracovani pohybu mysi
    virtual void mouseMoveEvent(QMouseEvent *event);
private:
    // Do nasledujicich promennych se pri kazdem pohybu mysi
    // ulozi hodnoty uhlu rotace kolem os x a y
    double rotationX = 10, rotationY = 60;
    // Do nasledujicich promennych se ukladaji souradnice mysi
    // po predchazejicim pohybu
    int lastPosX = 0, lastPosY = 0;
};
```

Manipulace pomocí myši - příklad - část 2

```
void GraphicWidget::paintGL()
{
    // Zde je uvedena pouze cast kodu, ktera zajisti rotaci objektu
    glRotatef(rotationX, 1.0, 0.0, 0.0);
    glRotatef(rotationY, 0.0, 1.0, 0.0);
}

void GraphicWidget::mousePressEvent(QMouseEvent *event)
{
    cout << "Stisknuto tlacitko mysi!" << endl;
    // Pri stisknuti tlacitka mysi si ulozime aktualni pozici mysi
    lastPosX = event->x();
    lastPosY = event->y();
}

void GraphicWidget::mouseMoveEvent(QMouseEvent *event)
{
    const double rotScale = 0.5; // Nastaveni citlivosti rotace na pohyb mysi
    // Uhel pro rotaci spocitame jako rozdil mezi aktualni pozici
    // mysi a predchozi pozici, vynasobeny vhodnym skalovacim faktorem.
    rotationX += rotScale * (lastPosY - event->y());
    rotationY += rotScale * (lastPosX - event->x());
    update(); // Pozadavek na prekresleni okna
    // Ulozime aktualni pozici mysi
    lastPosX = event->x();
    lastPosY = event->y();
}
```

Použití časovače v Qt

- V programech někdy potřebujeme aby se v pravidelných intervalech provedla určitá akce
- Pro tento účel používáme tzv. časovač jehož funkci plní v knihovně Qt objekty třídy `QTimer`
- Objekt třídy `QTimer` zpravidla definujeme jako člen třídy
- Časovač spustíme pomocí metody `start()` třídy `QTimer`, jejímž parametrem je časový interval v milisekundách; časovač poté bude opakovaně generovat signál `timeout()` v uvedených intervalech
- Časovač lze zastavit voláním metody `stop()`
- Pomocí standardních mechanismů zpracování signálů zajistíme volání vhodné metody slotu při generování signálu `timeout()`
- Časovače se hojně využívají při animaci objektů

Použití časovače v Qt - příklad - část 1

```
#include <QTimer>
```

```
class GraphicWidget : public QOpenGLWidget, protected QOpenGLFunctions
{
    // Zde budou definice a deklarace ostatních členů třídy
    public slots: // Verejné sloty volané jinými widgety
        // Pro spuštění a zastavení časovače použijeme dvě tlačítka
        // pro něž definujeme následující dvě metody slotu
        void startRotation();
        void stopRotation();
    protected slots: // Sloty pro interní použití
        // Metoda timerTick() bude volána po každém 'tiknutí' časovače
        void timerTick();
    private:
        QTimer* timer;
};
```

```
GraphicWidget::GraphicWidget() : timer(new QTimer(this))
{
    // V konstruktoru vytvoříme propojení mezi signálem timeout()
    // z časovače a metodou timerClick() třídy GraphicWidget
    connect(timer, &QTimer::timeout, this, &GraphicWidget::timerTick);
}
```

Použití časovače v Qt - příklad - část 2

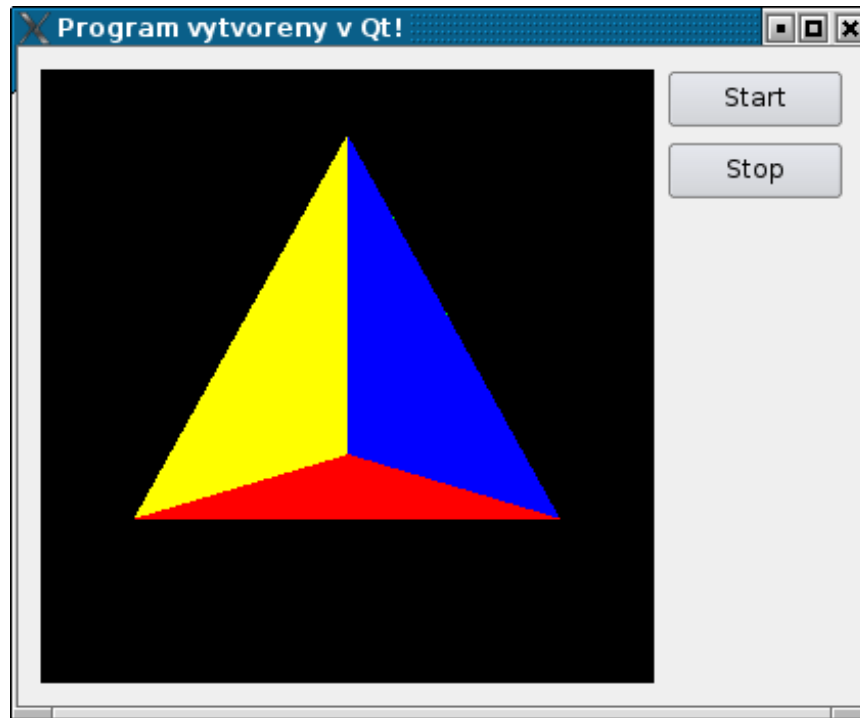
```
void GraphicWidget::startRotation()
{
    cout << "Bylo stisknuto tlačitko Start" << endl;
    // Spustime casovac, bude generovat signal kazdych 100 ms
    timer->start(100);
}

void GraphicWidget::stopRotation()
{
    cout << "Bylo stisknuto tlačitko Stop" << endl;
    // Zastavime casovac
    timer->stop();
}

void GraphicWidget::timerTick()
{
    cout << "Tiknuti casovace" << endl;
    // Nastavime rotaci kolem osy y o 10 stupnu
    rotationY += 10;
    // Zaslame pozadavek na prekresleni OpenGL widgetu
    update();
}
```

Cvičení

1. Vytvořte program (vycházející z programu z předchozího cvičení), který bude v okně widgetu GraphicWidget **zobrazovat objekt pravidelného čtyřstěnu** s různě zbarvenými stěnami. Objektem bude možné **rotovat pomocí myši**. Dále bude možné pomocí dvou tlačítek *Start* a *Stop* **spustit a zastavit animaci** jeho rotace kolem osy y. Widget GraphicWidget odvodte od tříd QOpenGLWidget a QOpenGLFunctions. **4 body**

Bonus: Nastavení vlastností materiálu

- Modelované vlastnosti materiálu použitého k tvorbě 3D objektů můžeme upravovat pomocí funkce `glMaterialfv()`
- Jako první argument předáváme většinou `GL_FRONT` (nastavení lícové strany materiálu)
- Druhý argument vybírá, jakou vlastnost chceme nastavovat, třetím argumentem je pole `GLfloat` s hodnotou či hodnotami vlastnosti
- Pomocí `glEnable(GL_COLOR_MATERIAL)` můžeme zapnout přebarvování materiálu v závislosti na voláních `glColor()`
- Vše provádíme v metodě `initializeGL()`

```
// Nastavíme základní barvu odlesků (RGBA, zde neprůhledná bílá)
GLfloat specular[] = { 1.0, 1.0, 1.0, 1.0 };
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_SPECULAR, specular);

// Parametr určující ostrost/rozptyl odlesku (rozsah 1.0-128.0)
GLfloat shininess[] = { 50.0 };
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_SHININESS, shininess);

// Zapneme barvení pomocí glColor()
glEnable(GL_COLOR_MATERIAL);
```


Bonus: Osvětlení scény

- Světelné zdroje můžeme vytvářet pomocí funkce `glLightfv()`
- Podobně jako u `glMaterialfv()` můžeme nastavovat různé vlastnosti, vybírané druhým argumentem
- `GL_POSITION` určuje polohu světla pomocí čtyř reálných hodnot: x/y/z souřadnice a příznak určující, zda je světlo v nekonečnu v daném směru (0) nebo jde o bodový zdroj v dané poloze (1)
- Pomocí `glEnable(GL_LIGHTING)` zapínáme podporu pro světla, potom pomocí `glEnable(GL_LIGHT0)` rozsvítíme první světlo
- Nastavování opět provádíme v metodě `initializeGL()`

```
// Definujeme polohu prvního světla: uprostřed roviny XY,  
// u pozorovatele (z = -1), zdroj v nekonečnu (0),  
// tzn. slunce za zády pozorovatele  
GLfloat lightPosition[] = { 0.0, 0.0, -1.0, 0.0 };  
glLightfv(GL_LIGHT0, GL_POSITION, lightPosition);  
  
// Aktivujeme zpracování světel při renderování  
glEnable(GL_LIGHTING);  
  
// Rozsvítíme světlo LIGHT0  
glEnable(GL_LIGHT0);
```

Bonus: Normálové vektory

- Výpočet osvětlení vyžaduje znát pro každou plochu její normálový vektor (**vektor jednotkové délky směřující ven** z modelovaného tělesa)
- Normálové vektory se nastavují pomocí funkce `glNormal3f()`
- Nastavený normálový vektor se aplikuje na všechny následující vrcholy (`glVertex`), dokud není změněn
- Způsob stanovení normálového vektoru závisí na modelovaném tělese (např. z vektorového součinu hran trojúhelníku, derivace křivky)

```
// Kreslíme čtystěn
glBegin(GL_TRIANGLES);
// Červená stěna
glColor3f(1.0, 0.0, 0.0);
// Vezmeme protější vrchol (0, 0.8, 0), tedy ten,
// který není použit jako glVertex pro tuto stěnu
// Obrátíme jen všechna znaménka, normalizovat nemusíme
glNormal3f(0.0, -0.8, 0.0);
glVertex3f(0.0, -0.4, 0.8);
glVertex3f(0.7, -0.4, -0.4);
glVertex3f(-0.7, -0.4, -0.4);
// analogicky další stěna, atd.
```

Bonus: Skládání složitějších objektů

- Složitější grafické objekty často potřebujeme skládat ze základních tvarů, k jejichž umístování do sestavy využíváme transformační funkce `glTranslate()`, `glRotate()`, ...
- Protože tyto funkce modifikují globální transformační matici `GL_MODELVIEW`, aplikovaly by se na všechny další operace
- Stav transformační matice můžeme uložit pomocí `glPushMatrix()` a později se k němu vrátit pomocí `glPopMatrix()`

```
void GraphicWidget::drawSphere(float x, float y, float z, double r)
{
    // Napřed uložíme aktuální transformační matici
    // (např. globální natočení)
    glPushMatrix();

    glTranslatef(x, y, z);
    // Metoda vykresluje kouli v počátku soustavy souřadnic,
    // nastavená translace ji ale umístí do požadovaného místa
    sphereAtOrigin(r, 10, 10);

    // Obnovíme uloženou transformační matici
    glPopMatrix();
    // Další kreslení nebude ovlivněno předchozím glTranslatef()
}
```

Bonus: Cvičení

1. Povinnou úlohu naleznete na straně 23.
2. Program z první úlohy upravte tak, že se **v každém vrcholu čtyřstěnu vykreslí koule** libovolné barvy (poloměr např. 0.1). Pro kreslení koule můžete použít metodu `GraphicWidget::sphereAtOrigin()`, jejíž implementaci si do svého `graphicwidget.cpp` překopírujte ze souboru `/home/tootea/C3220/data/sphereAtOrigin.cpp`. Pro všechny objekty **použijte uživatelsky definovaný materiál** a **scénu nasviťte**. Budete muset doplnit normálové vektory pro stěny čtyřstěnu, stačí aproximace odvozená z protějšího vrcholu (viz str. 26). **nepovinná, 3 body**

